

Bil. Z.

U T L Å T A N D E

avgivet vid syneförrättning rörande "utdikningsföretaget Norra Gransjön - Sjöglegöl," i Fagerhults och Virserums socknar i Kalmar län samt Åsheda socken av Kronobergs län.

F ö r e t a g e t s ä n d a m å l.

Ifrågavarande företag avser förbättrad torrläggning av en del till hemmanen Granskata, Skinberga och St. Sjögle i Fagerhults socken, Bockasjögge i Virserums socken samt Rosendal i Åsheda socken, hörande marker, vilka i befintligt skick äro i hög grad besvärade av för högt vattenstånd i ett par mindre sjöar, benämnda Sjöglegöl och Norra Gransjön samt till och från dessa sjöar ledande vattendrag. För ernående av detta ändamål erfordras att avloppet från sjöarna samt tillloppet till Norra Gransjön fördjupas och utvidgas å så lång sträcka, att för torrläggning av sankmarksområdet tillräckligt fall erhålles.

N e d e r b ö r d s o m r å d e.

Det till utvidgning föreslagna vattendraget ingår i Emmåns nederbördsområde, vilket i kungl. kung. den 13 april 1922 /n:r 191/ finnes upptaget under n:r 74.

Förberedande undersökningar. a -
real och dyl.

De vattenskadade markerna hava blivit å marken uppmätta och avvägda, och innefattar den plankarta, som bifogas detta utlåtande, all den mark, som med nu undervegetationstiden rådande vattenstånd i nyssnämnda sjöar och vattendrag ej kan torrläggas till 1,2 meters djup.

I den utlåtandet bifogade beskrivningen samt arealuträknings- och värderingslängden finnas de särskilda ägofigurerna inom det vattenskadade området närmare angivna. Av denna längd framgår, att arealen av den vattenskadade marken uppgår till 30,- hektar varav 22,065 hektar utgöras av åker och 8,80 hektar av ängs- och mossmark.

Över det till uppgrävning föreslagna vattendraget har efter å marken verkställda avvägningar, sektioneringar och jordundersökning profil blivit uppgjord, av vilka vattendragets fallförhållanden, jordmån efter sträckningens samt nuvarande dimensioner framgå. De dimensioner, som vid denna syneförrättning blivit för detsamma föreslagna, finnas även angivna å denna profilritning.

De till uppgrävning föreslagna särskilda sträckorna av vatten-

draget äro betecknade, avloppsdiket från Sjölegöl med litt A - B, avloppsdiket från Norra Gransjön till Sjölegöl med litt C - D och avloppsdiket ovanför Norra Gransjön med litt E - F och F - G.

Hydrografiska utredningar och dimensionberäkningar.

För bestämmande av de för avloppet erforderliga dimensionerna har² hydrografiska utredningar blivt verkställda och framgår av dessa dels att hela nederbördsområdet uppgår till 11,4² km. och dels att den avrinning, som vid flöden kan beräknas avgå från varje km.² av nederbördsområdet, utgör omkring 50 liter i sekunden.

Markens lutningsförhållanden äro å den ifrågavarande sträckan sådana, att ett relativt fall av 0,5:1000 kan givas avloppets bottenlinje och avloppets slänter kunna, med hänsyn till jordmånen, givas en lutning av 1:1,25. Bottenbredden bör vara 0,50 meter. Med dessa dimensioner kommer vattendjupet i avloppet att vid flöden uppgå till omkring 0,85 m. Vattnets medelhastighet blir då 0,42 m./sek. -- I bergskärningen bör bottenbredden ökas till 1,50 meter och upptages avloppet här med en sidolutning

av 1:0,1.

De i avloppet från Sjöglegöl /sträckan A - B/ nu befintliga stenmurarna i avloppets sidor hava föreslagits att bibehållas å den sträcka, där bergskärningen förekommer. I övrigt borttages nu befintliga stenmurningar och diket upptages med föreskriven slänt.

B r o a r.

I företaget ingår ombyggandet av trenne broar, nämligen en byvägs- och tvänne ägobroar. Av dessa skall byvägsbron utföras såsom trumma med en vattenöppning av 1,5 meters bredd och 1 meters höjd och ägobroarna såsom enkla träbroar. Särskilda specialförslag med ritningar äro för desamma uppgjorda.

K o s t n a d e r.

I den för företaget upprättade, utlåtaget bifogade kostnadsberäkningen äro alla de arbeten, som vid denna syneförrättning blivit bestämda att utföras, närmare specificerade och framgår av denna beräkning att kostnaden skulle komma att uppgå till ett sammanlagt belopp av 6430.- kr. Härav belöper sig på sträckorna A - B, C - D och E - F tillsammans 3900.- kronor och på sträckan F - G 2530.- kronor.

Ersättningar.

För jordupplåtelse till dikets utvidgning skola respektive delägare åtnjuta ersättning och återfinnas de belopp, vartill denna ersättning blivit bestämd, för varje särskild fastighet angiven i den utlåtandet bifogade jordersättningslängden.

Båtnad genom företaget.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 22 § och 10 kap. 60 § vattenlagen hava synemännen verkställt uppskattning av den genom företaget uppkommande båtnaden och återfinnas såväl de särskilda ägofigurernas som de på de särskilda fastigheterna belöpande andelarnas värden före och efter den föreslagna utdikningen, ävensom båtnadsvärdena i den förut angivna beskrivningen samt arealuträknings- och värderingslängden. Enligt denna längd utgör markernas värde före torrläggningen 8661,25 kronor och efter torrläggningen 19819,90 kronor, vadan värdeökningen genom företaget skulle komma att uppgå till 11158,65 kronor.

Beträffande tillvägagångssättet vid uppskattningen av båtnaden torde böra anföras, att härvid hänsyn tagits till såväl jordens naturliga beskaffenhet som lutningsförhållanden, belägenhet med avseende på avdikningsmöjlighet och andra förhållanden, som

härvid kunnat inverka. De i beskrivningen för de särskilda ä-
gofigurerna angivna höjdlägesgraderna hava bestämts med led-
ning av särskilt upprättad gradtabell.

Vid båtnadsuppskattningen har särskild hänsyn tagits till
de marker, för vilkas torrläggning särskilda avloppsdi-
ken äro
erforderliga, med vilkas upptagande ej vid denna syneförrätt-
ning påyrkats.

Delaktighet i kostnaderna för
företaget.

Då med utförandet av översta delen av dikningen, - sträck-
kan F - G, - äro förenade särskilt stora kostnader hava, på
grund av bestämmelserna i 7 kap. 24 § vattenlagen för utrönan-
de av huruvida jämkning i delaktigheten i dikningskostnaderna
bör äga rum, den till dikningssamfälligheten hörande marken
uppdelats i tvänne avdelningar, varav den nedre avdelningen
innefattar all den mark, som är belägen norr om den till Skäls-
bäck ledande byvägen, ävensom den söder om denna väg belägna,
till nr 1 Granskata hörande mark, som har sitt avlopp till
dikessträckan E - FF, samt den övre avdelningen innefattar den
mellan nyssnämnda byväg och en nedan avvägningspunkten 29 le-

dande markväg belägna mark, som har sitt avlopp till dikessträckan F - G.

För torrläggning av den nedre av dessa avdelningar erfordras upptagandet av dikessträckorna A - B, C - D och E - F och för den övre avdelningens torrläggning erfordras upptagandet av dikessträckan F - G.

Förbättringsvärdet för den nedre avdelningen har beräknats till 7539,15 kronor och för den övre avdelningen till 3619,50 kronor.

Enligt kostnadsberäkningen kan nedre avdelningen torrläggas för en kostnad av 3900.- kr. under det kostnaden för hela företaget, som förut nämnts, beräknats uppgå till 6430.- kronor.

Utförda beräkningar visa, att dikningskostnaden per förbättringskrona för hela dikningssamfälligheten utgör 0,57623 kr. under detsamma kostnad för enbart nedre avdelningen utgör 0,51739 kr. På grund härav skall nedre avdelningens dikningskostnad beräknas med ledning av sistnämnda relativa kostnad och bliver kostnaden per förbättringskrona för övre avdelningen då 0,69899 kr.

I den utlåtandet bifogade kostnadsfördelningslängden finnas de särskilda fastigheternas delaktighet i företaget upptagna i enlighet med de angivna grunder.

A n s t å n d m e d v i s s d e l a v f ö r e t a -
g e t.

Vid sammanträde den 14 december 1932 har änkan Jenny Karlsson, delägare i Axel Karlssons sterbhus, yrkat att jämväl dikessträckan F - G skulle ingå i utdikningsföretaget. Sedermera har fru Karlsson i skrivelse till förrättningsmannen anhållit att få återkalla detta sitt yrkande. Då bestämmelserna i 10 kap. 48 § vattenlagen stadga, att återkallelse ej får ske utan samtliga övriga sökandes medgivande och då kostnaderna för såväl företaget i sin helhet som för dikessträckan F - G uppgå till mindre än tiondondelar av den uppskattade båtnaden, hava synemännen ej kunnat taga hänsyn till den gjorda framställningen om återkallelse.

Däremot hava synemännen funnit lämpligt föreskriva, att bestämmelserna i 10 kap. 63 § vattenlagen skola tillämpas beträffande dikessträckan F - G, och skall således denna dikningssträcka upptagas först då någon delägare i den övre avdelningen påkallar detsamma.

F ö r e t a g e t s o m f a t t n i n g m e d h ä n -
s y n t i l l a n s ö k n i n g e n o m s y n e f ö r -
r ä t t n i n g.

Bland förrättningsökandena till det ifrågavarande företaget återfinnes även John Gustafsson, Välsnäs, som äger vatten-skadad mark, belägen invid den s.k. Södra Gransjön. Då utförda beräkningar givit tillkänna, dels att sänkning av Södra Gransjön till för torrläggning av Gustafssons mark erforderligt djup skulle komma att draga i förhållande till nyttan o-skäliga kostnader och dels att dylik sänkning kan ske utan att några arbeten behöva företagas nedom punkten G, har Gustafssons uttryckt den önskan att åtgärder för sänkning av södra Gransjön ej skola ingå i företaget.

Med anledning härav hava synemännen funnit skäligt bestämma att denna syneförrättning ej skall innefatta sänkning av denna sjö.

U n d e r s t ä l l n i n g.

Som förut nämnts kommer vattenståndet genom företaget i Sjöglögöl och Norra Gransjön att sänkas i någon mån. Denna sänkning kommer för båda sjöarna att uppgå till 0,45 å 0,50 meter för desammes medelvattenstånd. - Arealen för de båda sjöarna äro obetydliga, nämligen för Sjöglögöl omkring 3,5 hektar och för Norra Gransjön omkring 11 hektar. Fiske förekommer,

enligt lämnade upplysningar , ej inom dessamma och även i övrigt äro de utan betydelse. Synemännen hava därför ej funnit det nödigt bestämma, vare sig att utlåtagandet skall underställas vederbörande vattendomsstols prövning, jämlikt 7 kap. 45 § vattenlagen, eller att, jämlikt 10 kap. 42 och 43 §§ vattenlagen, ansökningshandlingar m.m. skola översändas till kammarkollegiet och lantbruksstyrelsen.

Invändningar beträffande företaget.

Beträffande de av G. Ståhlgren framställda, i § 6 av förretningsprotokollet intagna invändningarna få synemännen rörande påståendet, att hans av det ifrågavarande avloppsdiket beroende marker voro nöjaktigt torrlagda, hänvisa till den upprättade beskrivningen samt arealuträknings- och värderingslängden. Vad den år 1885 träffade överenskommelsen mellan ägarna av den s.k. Sjögle kvarn och dåvarande delägare i ett utdikningsföretag, berörande bland annat Sjögle göl, vidkommer, så framgår av överenskommelsen, att befrielsen för Sjögle byarna att deltaga i dåvarande sänkingsföretag ingick som del i köpskillingen för den då utrivna Sjögle kvarn.

Då det nu ifrågasatta företaget avser ytterligare torrläggning av de till Stora Sjöggle hörande marker, vilka år 1885 befriades från delaktighet, kunna synemännen ej anse att överenskommelsen har någon bindande verkan för nu föreliggande företag, utan bestämma, att de ifrågavarande markerna skola ingå med dem nu åsatt båtnadsvärde i kostnaderna för företaget.

S ä r s k i l d a b e s t ä m m e l s e r.

Beträrfande företaget få synemännen i övrigt jämligt 10 kap.

62 och 67 §§ vattenlagen bestämma;

att detsamma skall utföras i överensstämmelse med det upprättade, nu föreliggande förslaget;

att jord, som uppkastas ur avlopp, skall, där jordägaren ej vill tillgodogöra sig densamma, fördelas på ömse sidor om avloppet och uppläggas minst 1 meter från kanten, samt givas samma sidolutning som blivigt bestämd för intilliggande avlopp. - För jordupplag må, om så erfordras, jämligt 7 kap. 5 § vattenlagen utgå ersättning;

att samtliga med företaget förenade arbeten skola utbjudas till utförande antingen å offentlig entreprenadauktion eller genom infordrande av anbud, såvida ej överenskommelse träffas om utförandet på annat sätt;

att rensningar av avloppen skola företagas så ofta detta visar sig behöfligt och behöfligheten av dylik åtgärd styrkes genom två ojäviga personers utsago; dock skola rensningar verkställas minst vart tredje år;

att företaget skall vara påbörjat inom ett år efter det denna förrättning vunnit laga kraft samt vara bragt till fullbordan före den 31 dec. 1935;

att alla i detta utlåtande intagna bestämmelser angående utförande, delaktighet, ersättningar m.m. skola lända till efterrättelse för företaget samt

att företaget skall benämnas "utdikningsföretaget Norra Gransjön - Sjöglegöl."

F ö r r ä t t n i n g s k o s t n a d e r .

Kostnaderna för denna förrättning i vad densamma avser nu till utförande föreslagna delar, skola jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 79 och 80 §§ vattenlagen, förskjutas av sökandena och sedermera fördelas mellan delägarna i företaget i enlighet med den för var och en beräknade kostnaden sådan denna återfinnes i kostnadsfördelningslängden.

Beträffande förrättningsarvodet för de undersökningar och

utredningar, som blivit verkställda på grund av ansöknigen om Södra Gransjöns sänkning har förrättningsökanden John Gustafsson att gälda desamma.

Besvärshänvisning.

Slutligen få synemännen meddela, att besvär emot denna förrättning må ingivas till Söderbygdens vattendomstol, adress Stockholm, inom sextio dagar efter nedanstående dag. I besvären, som skola ingivas i tre exemplar, skola fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill och skola till besvären fogas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen beträffande besvärshänvisande.

Avgifter.

På grund av bestämmelserna i 11 kap. 95 och 96 §§ vattenlagen, jämförda med kungl. kungörelsen angående indrivningen och användningen av vissa enligt vattenlagen utgående avgifter / nr 280 / den 11 juni 1920, åligger det förrättningsökandena att, innan arbetet påbörjas, till Konungens Befallningshavande i Kalmar län inbetala ett belopp av 16 kronor 74 öre.

Lyman den 8 febr. 1923,

Klagans makt.

Biträdnings givande:

Präsidenten Herman Gustafson

